

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ!

№.....

..... 2020 г.

**ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ДОКЛАД

от Красимир Вълчев – министър на образованието и науката

Относно: *Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Национална програма „Европейски научни мрежи“*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Национална програма „Европейски научни мрежи“.

Рамковата програма на Европейския съюз (ЕС) за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ (2014-2020 г.) е приета с Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. съгласно чл. 173, параграф 3 и чл. 182, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Националната координация на участието на Република България в Рамковата програма „Хоризонт 2020“ се осъществява от Министерството на образованието и науката (МОН).

Общата цел на Рамкова програма „Хоризонт 2020“ е да допринесе за изграждане на общество и икономика, основани на знанието и иновациите, чрез привличане на

допълнителни финансови ресурси от различни източници и насочването им за подкрепа на научноизследователска, развойна и иновационна дейност. Рамковата програма постига високо ниво на добавена стойност с въздействие върху всички държави членки поради транснационалния характер на проектите. Програмата работи на принципа на конкурентен подбор за най-добрите и перспективни идеи и разработки, партньорства и акумулиране на ресурси и критична маса, изграждане на мрежи между университети, научни организации и индустрията.

В резултат на по-слабото участие на новите държави членки в рамковите програми, което последните два програмни периода е средно около 5% от целия бюджет (около 88 млрд. евро за периода 2014-2020 г.), беше договорено в Рамкова програма „Хоризонт 2020“ да има и специален акцент върху разширяване на участието, обхващащо основно на страните от Източна Европа¹. Мерките, заложи в част „Разпространяване на високите научни постижения и разширяване на участието“, спомагат за преодоляване на разликите в Европа по отношение на качеството и конкурентоспособността на научните изследвания чрез конкретни мерки за „отключване“ на високи постижения в региони с по-слаби резултати.

Целевите инструменти за подпомагане участието на тези страни са „Сформиране на екипи от научноизследователските институции на върхово ниво и региони със слабо представяне в областта на НИРДИ“ („Teaming“), „Туининг“ на научноизследователски институции“ („Twinning“) и „Катедри ЕНП“ („ERA Chairs“). По-специално „Туининг“ има за цел да укрепи дадена сфера на изследвания в университет или научна организация чрез изграждане на свързаност с поне две водещи европейски научноизследователски организации и/или висши училища. Участието на българските научноизследователски организации и висши училища в „Туининг“ е особено важно с оглед създаването на капацитет за участие в европейски университетски мрежи, европейски проекти и стимулиране модернизирването на нашите научни организации и висши училища.

В рамките на последните три конкурсни сесии на „Туининг“, съответно през 2017 г., 2018 г. и 2019 г., само две проектни предложения, координирани от български организации, получават финансиране, поради недостиг на средства в работната програма на Рамкова програма „Хоризонт 2020“. Още 15 подадени проектни предложения с български координатори са оценени с резултат близо до или над прага от 10 точки, но не получават финансиране. Това е в резултат не само на недостиг на финансови ресурси, но и на огромният интерес и конкуренция от останалите страни.

¹ България, Хърватия, Кипър, Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Полша, Португалия, Румъния, Словакия и Словения

През последните няколко години редица държави членки предприемат мерки, които се базират на финансиране за тези проектни предложения с национални средства, за да не се пропуска възможността за изграждане на устойчиво институционално партньорство с водещи европейски висши училища и научни организации. От България следните висши училища и институти бяха активни и достигнаха прага на оценка:

1. Аграрен университет – Пловдив;
2. Медицински университет – Варна;
3. Медицински университет – Пловдив;
4. Софийския университет „Св. Климент Охридски“;
5. Технически университет – София;
6. Тракийски университет;
7. Университет по хранителни технологии;
8. Университет по библиотекознание и информационни технологии;
9. Химикотехнологичен и металургичен университет;
10. Институт по електрохимия и енергийни системи „Акад. Евгени Будевски“ към Българската академия на науките (БАН);
11. Институт по обща и неорганична химия към БАН;
12. Институт по физиология на растенията и генетика към БАН;
13. Институт по отбрана към министъра на отбраната.

Изготвеният от Министерството на образованието и науката проект на Национална програма „Европейски научни мрежи“ предполага осигуряване на финансови средства с цел изпълнението на високо оценени проектни предложения. В обхвата на програмата попадат единствено предложенията, подадени в периода 2017 – 2019 г., от горепосочените организации, които са посочени като предефинирани потенциални бенефициенти по програмата. Оценката на проектните предложения е извършена от независими експерти към Европейската комисия, а консорциумите имат сключени споразумения с водещи чуждестранни организации, актуални към настоящия момент.

Индикативният общ бюджет на програмата е в размер на до 12 622 000 лв., който представлява до 50% от оригиналните бюджети на проектните предложения. Финансирането ще се изпълни поетапно, както следва:

- 2020 г.: до 2 497 000 лв.;
- 2021 г.: до 8 807 000 лв.;
- 2022 г.: до 1 318 000 лв.

Това предполага консорциумите, които кандидатстват за финансиране по програмата, да преработят работния план и бюджета, съответно планираните дейности и индикатори, на проектното предложение, за да се реализират основните дейности в България и да се съобразят новите условия на засилено виртуално сътрудничество в контекста на COVID-19. Основният акцент ще бъде върху модернизиране програмите и моделите за обучение и кариерно развитие на учените, работа по съвместни научни програми и изграждане на устойчив обмен на кадри с цел последващо разширяване на мрежата и съвместни дипломи и институционални мрежи.

С проекта на Решение на Министерския съвет не се транспонират актове на Европейския съюз, поради което не е приложена справка за съответствие с европейското право.

Прилагането на предложения проект на Решение на Министерския съвет не изисква допълнителни средства, тъй като изпълнението на дейностите е в рамките на разчетените средства за наука в централния бюджет за съответната година. Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена одобрена финансова обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Материалите са съгласувани по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Направените бележки и предложения са отразени съгласно приложената справка.

Проектът на Решение на Министерския съвет бе публикуван на основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание на чл. 8 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Министерския съвет да приеме проекта на Решение.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката